

Kymenlaakson steinerkoulun toimintaohje oppilaalle ja huoltajalle koulukiusaamisen ja seksuaalisen häirinnän varalle

KOULUKIUSAAMINEN

Kiusaaminen on tahallista, toistuvaa ja pitkäkestoista psyykkistä tai fyysistä väkivaltaa, jossa kiusaaja on suhteessa kiusattuun voimakkaammassa asemassa. Kiusaaminen satuttaa, aiheuttaa pelkoa ja voi jättää syviä jälkiä. Kiusaaminen on ehdottomasti kielletty.

Kiusaamisen eri muodot:

- **Henkinen/sosiaalinen:** Nimittely, pilkkaaminen, porukasta ulkopuolelle jättäminen, selän takana puhuminen ja nöyryyttäminen.
- **Fyysinen:** Lyöminen, töniminen, tavaroiden varastaminen tai rikkominen.
- **Verkkokiusaaminen:** Ilkeiden viestien lähettäminen, vale-profiilien luominen ja kuvien luvaton levittäminen.
- **Hiljainen kiusaaminen:** Epäsuoraa, piilevää ja usein aikuisten katseelta piilossa tapahtuvaa kiusaamista.

Oppilas:

- Mikäli joudut koulussa tai koulumatkalla kiusaamisen kohteeksi, pyri ilmaisemaan kiusaajalle, miltä hänen käytöksensä tuntuu ja käske häntä lopettamaan.
- Kerro asiasta viipymättä luotettavalle aikuiselle, kuten rehtorille, opettajalle, avustajalle, terveydenhoitajalle, kuraattorille, huoltajalle, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat olleet osallisina. Jos et tunnista mukana olleita, koulun työntekijä auttaa. On ensiarvoisen tärkeää, että asiaan puututaan mahdollisimman pian. Jos kertominen tuntuu vaikealta yksin, voit pyytää vaikka kaveria tueksi.
- Jos havaitset, että jotakuta toista oppilasta kiusataan koulussa tai koulumatkalla, kerro asiasta koulun työntekijälle, esimerkiksi rehtorille, opettajalle, avustajalle tai kuraattorille. Kerro, ketkä ovat olleet osallisina. Tilanteeseen puuttuminen edellyttää asian selvittämistä kaikkien osapuolten kesken.

Huoltaja:

- Mikäli lapsesi joutuu koulussa tai koulumatkalla kiusatuksi, ilmoita asiasta koulun henkilökunnalle. Kerro mahdollisimman tarkasti, ketkä ovat olleet osallisina. Tilanteeseen puuttuminen edellyttää asian selvittämistä kaikkien osapuolten kesken.

Riidat eroavat systemaattisesta kiusaamisesta siten, että riidat ovat usein hetkellisiä, tasavertaisten osapuolten välisiä erimielisyyksiä, eikä niiden kohteeksi joudu jatkuvasti yksi ja sama oppilas. Riitely on osa normaalia inhimillistä kanssakäymistä, johon koulussa puututaan ja asian selvittelyssä ja ratkaisussa tuetaan oppilaita.

SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ

Seksuaalinen häirintä on toiseen henkilöön kohdistuvaa seksuaalisessa mielessä häiritsevää, uhkaavaa, nöyryyttävää tai ahdistavaa käytöstä, joka on ehdottomasti kielletty. Häirintä voi olla sanallista, sanatonta tai fyysistä, ja se loukkaa kohteensa psyykkistä ja/tai fyysistä itsemääräämisoikeutta. Seksuaalisesti häiritsevää käytöstä on esimerkiksi

- sanallinen tai sanaton seksuaalinen vihjailu (myös sosiaalisessa mediassa)
- asiattomat seksuaaliset puheet, huomautukset tai kysymykset liittyen esim. kohteen vartaloon tai olemukseen (myös sosiaalisessa mediassa)
- fyysinen koskettelu tai lähentely, sekä sukupuolista kanssakäymistä koskeva ehdottelu tai vaatimukset

Oppilas:

- Mikäli joudut koulussa seksuaalisen häirinnän kohteeksi, ilmaise häiritsijälle, miltä hänen käytöksensä tuntuu ja käske häntä lopettamaan
- Kerro asiasta viipymättä luotettavalle aikuiselle, kuten rehtorille, opettajalle, avustajalle, terveydenhoitajalle, kuraattorille tai huoltajalle, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat olleet osallisina. Jos et tunnista mukana olleita, koulun työntekijä auttaa. On ensiarvoisen tärkeää, että asiaan puututaan mahdollisimman pian. Jos kertominen tuntuu vaikealta yksin, voit pyytää vaikka kaveria tueksi.
- Jos havaitset koulussa toiseen kohdistuvaa seksuaalista häirintää, kerro havainnostasi välittömästi koulun työntekijälle, esimerkiksi rehtorille, opettajalle, avustajalle, terveydenhoitajalle tai kuraattorille. Kerro myös ketkä ovat olleet osallisina, jotta asiaan voidaan puuttua.

Huoltaja:

- mikäli lapsesi joutuu koulussa seksuaalisen häirinnän kohteeksi, ilmoita asiasta välittömästi koulun rehtorille, luokanopettajalle, terveydenhoitajalle tai kuraattorille. Kerro myös, ketkä ovat olleet osallisina, jotta asiaan voidaan puuttua mahdollisimman nopeasti.

Vaikka koululla ei ole suoraa toimivaltaa vapaa-ajalla tapahtuneisiin väärinkäytöksiin, voi kouluajan ulkopuolella tapahtuneesta häirinnästä tai kiusaamisesta ilmoittaa luokanopettajalle, rehtorille tai opiskeluhuollon työntekijälle (kuraattorille, kouluterveydenhoitajalle). Koulun henkilökunta tukee kaikessa toiminnassaan oppilaiden välistä hyvinvointia ja positiivista vuorovaikutusta.

Tukea nuorelle:

<https://www.nuortennetti.fi/kiusaaminen/selviytyjat/>

<https://www.mll.fi/vanhemmille/toiminta-lapsiperheille/lasten-ja-nuorten>